X JUBILEUSZOWA EDYCJA
MAZOWIECKIEGO KONKURSU FILMOWEGO

TELEFON WYSTARCZY, ŻEBY ZROBIĆ FILM!

Praktyczne zasady filmowania smartfonem

Materiał edukacyjny na podstawie webinaru

Piotr Bakuła - social media WSF i Liceum Filmowego
Rytmy Mazowsza 2026

Cel edukacyjny

Po zapoznaniu się z materiałem uczestnik powinien umieć lepiej zaplanować prostą realizację filmową telefonem, zadbać o dźwięk, kadr i światło, świadomie dobierać podstawowe akcesoria, porządkować materiały oraz organizować współpracę z ekipą.

01 | PRZYGOTOWANIE

Dobry film zaczyna się przed zdjęciami

Plan pomaga ograniczyć chaos na planie

Nawet przy krótkiej formie warto przygotować się przed rozpoczęciem zdjęć. Prowadzący zwraca uwagę, że to, co w głowie wygląda na prostą scenę, na planie może okazać się trudniejsze i bardziej czasochłonne.

Najważniejsza zasada

Każda osoba w ekipie powinna przed zdjęciami wiedzieć, co ma robić, gdzie, jak i po co. Jasne polecenia pomagają uniknąć chaosu, szczególnie przy projektach realizowanych ze znajomymi lub non-profit.

1	**Przemyśl ujęcia** Zanim wejdziesz na plan, wyobraź sobie przebieg sceny i to, czego potrzebujesz do jej realizacji.
2	**Uwzględnij warunki** Na efekt końcowy wpływają między innymi pogoda, miejsce, występ przed kamerą i sam pomysł.
3	**Zostaw margines czasu** Przy scenach z aktorami prowadzący radzi doliczyć około 30 minut zapasu.
4	**Przygotuj się na zmianę** Na planie coś może pójść inaczej niż zakładałeś. Dobry plan ułatwia reagowanie na nieprzewidziane sytuacje.

- Im prostsze i bardziej konkretne ustalenia przed zdjęciami, tym łatwiej pracuje się całej ekipie.
- Nie zakładaj, że inni widzą film dokładnie tak samo jak ty. Powiedz im, czego potrzebujesz.

02 | DŹWIĘK I KADR

Widz ma skupić się na historii

To, czego nie kontrolujesz, może odciągnąć uwagę od filmu

Prowadzący wskazuje dwa obszary, które szybko obniżają jakość materiału: źle nagrany dźwięk i bałagan w kadrze. W obu przypadkach chodzi o to samo - widz nie powinien być rozpraszany przez elementy, które nie służą historii.

1	**Dźwięk** Źle nagrany dźwięk bardzo szybko wybija widza z filmu. Warto poświęcić czas na jego przygotowanie i sprawdzenie.
2	**Czysty kadr** Usuń lub ogranicz elementy, które nie wspierają sceny. Przypadkowy ruch w tle może odciągnąć uwagę od aktora lub fabuły.
3	**Ruch kamery** Ciekawe ruchy mogą wzbogacić materiał, ale ich nadmiar może męczyć i rozpraszać widza.
4	**Efekty montażowe** Stosuj je wtedy, gdy pomagają opowieści. Zbyt wiele efektów może zacząć konkurować z treścią filmu.

Praktyczny test

Obejrzyj ujęcie i zadaj sobie pytanie: na co patrzę lub czego słucham jako pierwszego? Jeśli odpowiedź nie jest zgodna z tym, co chcesz opowiedzieć, uprość kadr albo popraw dźwięk.

03 | ŚWIATŁO

Jedna lampka może zmienić cały obraz

Światło wpływa na klimat, atmosferę i czytelność sceny

Oświetlenie nie musi oznaczać rozbudowanego zestawu lamp. Prowadzący podkreśla, że nawet pojedyncza lampka, świeca albo dobrze wykorzystane światło zastane może mocno wpłynąć na efekt końcowy.

1	**Sprawdź klimat** Zastanów się, czy światło pasuje do emocji i atmosfery sceny.
2	**Kontroluj jasność** Nie oceniaj materiału wyłącznie na małym ekranie telefonu.
3	**Pamiętaj o większym ekranie** To, co na smartfonie wydaje się dobrze naświetlone, na monitorze lub telewizorze może okazać się zbyt ciemne albo zbyt jasne.
4	**Wykorzystuj proste źródła** Nie ignoruj lampki, świecy lub światła dostępnego w miejscu zdjęć. Małe zmiany mogą dać wyraźny efekt wizualny.

Przed zakończeniem zdjęć

Jeżeli masz możliwość, sprawdź fragment materiału na większym ekranie. Mały wyświetlacz telefonu może utrudniać ocenę jasności obrazu.

04 | SPRZĘT I MATERIAŁY

Telefon jest narzędziem, nie celem

Nie czekaj z filmem na idealny zestaw

Prowadzący zachęca, żeby na początku nie wydawać dużych pieniędzy na sprzęt, którego jeszcze nie znamy. Akcesoria mogą ułatwić pracę, ale nie zastępują pomysłu i tego, co znajduje się przed kamerą.

1	**Smartfon** Masz już kamerę, dyktafon i narzędzie do montażu w jednym urządzeniu. Możesz zacząć od tego, co masz przy sobie.
2	**Mikrofon** Spośród dodatkowych akcesoriów prowadzący szczególnie zwraca uwagę na dobry mikrofon.
3	**Gimbal** Stabilizator może pomagać w realizacji ruchomych ujęć, ale nadal jest tylko narzędziem.
4	**Backup** Nie kasuj starych materiałów. Zrób kopię zapasową na dysku, bo nagrania mogą przydać się później.
5	**Wizerunek i muzyka** Pamiętaj o zgodzie na wykorzystanie wizerunku osób, które filmujesz, oraz korzystaj z muzyki z legalnego źródła.

Nie kupuj sprzętu zamiast robić filmów

Najpierw sprawdź, czego faktycznie potrzebujesz. Dopiero kiedy nabierzesz wprawy i poznasz ograniczenia swojego zestawu, łatwiej będzie zdecydować, w co warto zainwestować.

05 | TEORIA I PRAKTYKA

Poradniki pomagają, ale plan uczy szybciej

Wiedza zaczyna działać dopiero wtedy, gdy ją sprawdzisz

Wideo eseje, podcasty i blogi mogą być bardzo dobrym źródłem wiedzy. Prowadzący zaznacza jednak, że oglądanie poradników nie zastępuje realnej pracy z kamerą i ekipą.

Jedna z najważniejszych wskazówek

Jeden dzień na planie zdjęciowym może nauczyć więcej niż wiele godzin oglądania treści o filmowaniu. Oglądaj innych twórców, inspiruj się i ucz się na ich błędach, ale nie kopiuj nikogo jeden do jednego.

1	**Oglądaj** Poznawaj rozwiązania innych twórców i poszerzaj wiedzę.
2	**Sprawdzaj** Przetestuj wskazówkę samodzielnie w realnym ujęciu.
3	**Porównuj** Zobacz, co zadziałało, a co wymaga poprawy.
4	**Powtarzaj** Kolejne realizacje budują doświadczenie szybciej niż sama teoria.

- Doomscrolling to nie research.
- Teoria ma być punktem wyjścia do działania, nie zamiennikiem działania.

06 | EKIPA

Nie musisz robić wszystkiego sam

Dobieraj ludzi do pracy, nie tylko do wspólnego spędzania czasu

Jeżeli nie czujesz się dobrze w dźwięku, występowaniu przed kamerą albo innym obszarze realizacji, możesz znaleźć osobę, dla której właśnie ta część pracy będzie mocną stroną. Współpracowników można szukać wśród rodziny, znajomych i w internecie.

1	**Dziel odpowiedzialność** Nie każdy musi umieć wszystko. Zespół może łączyć osoby o różnych mocnych stronach.
2	**Dawaj jasne polecenia** Kierowanie ekipą wymaga otwartości i wyrozumiałości, ale również stanowczości.
3	**Sprawdzaj współpracowników** Jeśli poznajesz kogoś przez internet, zweryfikuj jego doświadczenie i umiejętności przed wspólną realizacją.
4	**Ustal zasady** Nie opieraj współpracy wyłącznie na obietnicach. Prowadzący radzi zachować ograniczone zaufanie do czasu, aż sprawdzisz daną osobę w praktyce.

Dobra ekipa

Wybieraj ludzi przede wszystkim na podstawie tego, jak dobrze ci się z nimi pracuje. Sympatia i dobra zabawa poza planem nie zawsze oznaczają dobrą współpracę przy realizacji filmu.

07 | WYTRWAŁOŚĆ I WŁASNY TEMAT

Pierwszy film nie musi być idealny

Kolejna realizacja jest częścią nauki

Prowadzący przypomina, że pojedynczy nieudany film nie jest powodem, żeby rezygnować. Nawet jeśli pierwszy, drugi lub kolejny materiał nie wygląda tak, jak zakładałeś, możesz wyciągnąć wnioski i zrobić następny.

1	**Nie czekaj na natychmiastowy sukces** Wiralowe historie mogą tworzyć mylne wrażenie, że dobry efekt powinien pojawić się od razu.
2	**Szukaj własnej niszy** Jeśli chcesz zainteresować odbiorców, znajdź temat, który naprawdę cię obchodzi i który możesz pokazać z własnej perspektywy.
3	**Wyjdź poza ekran** Pomysły mogą wynikać z zainteresowań, doświadczeń i obserwacji prawdziwego świata.
4	**Nie wybieraj tematu tylko dlatego, że jest modny** Prowadzący ostrzega, że takie podejście może szybko prowadzić do braku autentyczności i wypalenia.

Tworzenie to krok w nieznane

Stres, obawa przed krytyką i ryzyko, że coś nie wyjdzie, są częścią procesu. Wytrwałość i cierpliwość pomagają przechodzić od pierwszych prób do kolejnych, lepszych realizacji.

08 | PODSUMOWANIE

Checklista przed rozpoczęciem nagrania

Dziesięć pytań do krótkiej realizacji telefonem

1. Czy każda osoba w ekipie wie, co ma robić?
2. Czy mam zaplanowany przebieg sceny i zapas czasu?
3. Czy dźwięk jest czytelny i nie ma w nim przypadkowych zakłóceń?
4. Czy w kadrze nie ma elementów, które odciągają uwagę od historii?
5. Czy światło pasuje do klimatu sceny?
6. Czy materiał nie jest zbyt ciemny lub zbyt jasny po obejrzeniu go poza małym ekranem telefonu?
7. Czy używam sprzętu dlatego, że pomaga opowieści, a nie tylko dlatego, że go mam?
8. Czy mam backup materiałów oraz potrzebne zgody i legalne źródło muzyki?
9. Czy osoby, z którymi pracuję, mają jasno ustalone zadania i zostały przeze mnie sprawdzone?
10. Czy temat filmu jest naprawdę mój i czy jestem gotowy zrobić kolejną wersję, jeśli pierwsza nie wyjdzie?

Na koniec

Telefon wystarczy, żeby zacząć. Najważniejsze są przygotowanie, świadome decyzje, praktyka i konsekwencja w robieniu kolejnych materiałów.

Materiał opracowany na podstawie webinaru Piotra Bakuły przygotowanego dla uczestników projektu Rytmy Mazowsza 2026.